

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI
WPS.IX.431.3.5.2022.MT/MS

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE
WE WŁOCŁAWKU
ul. Ogniowa 8/10
KANCELARIA
26 WRZ. 2022
Data wpływu.....
Nr przesyłki..... 20631
Liczba załączników.....
Podpis..... *hy*

Pan
Piotr Grudziński
Dyrektor MOPR
we Włocławku

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 pkt 3 i art. 197 b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r. poz. 447 z późn.zm.) oraz § 4 i § 13 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. poz. 1477) w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie, ul. Ogniowa 8/10, 87-800 Włocławek (zwanym dalej MOPR) przeprowadzona została w dniach: 19, 20, 21, 27 oraz 29 lipca 2022 r. kontrola prawidłowości.

Kontrola przeprowadzona została przez:

1. Monikę Stróżyńską - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, kierującą zespołem inspektorów,
2. Michalinę Tacka - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy

na podstawie Upoważnienia Nr 346/2022 z dnia 14 lipca 2022 r.

[Akta kontroli str. 3]

w zakresie:

- realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny),
- zatrudnienia pracowników realizujących zadania z ww. ustawy z wymaganymi kwalifikacjami.

Sprawdzeniu podlegał okres od 1 stycznia 2020 r. do 18 lipca 2022 r.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o rozmowę z panią Agnieszką Chmielewską – Zastępcą Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku, panią Anną Wyborską – Kierownikiem Sekcji Wsparcia Rodziny i Rodzinnej Pieczy Zastępczej, koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, a także w oparciu o analizę prowadzonej dokumentacji.

1) Monika Stróżyńska - 2022
2) lipiec - 2-ia Sędziba } puzer o puzer
3) lipiec - Anna Wyborska } puzer o puzer
Bydgoszcz, 21 września 2022 r.
4) Sekcja Wsparcia Rodziny -> B13 po analizie

Opis ustalonego stanu faktycznego oraz jego ocena.

I. Uregulowania prawne dotyczące wyznaczania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie jako podmiotu realizującego zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Jednostka została utworzona z dniem 8 maja 1991 roku, zgodnie z Uchwałą Nr XI/70/91 Rady Miejskiej we Włocławku. Aktualnie MOPR funkcjonuje zgodnie z Uchwałą Nr 59/XXII/2000 Rady Miasta Włocławka z dnia 26 czerwca 2000 r., zmieniającej nazwę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku.

[Dowód: akta kontroli str. 14-15]

MOPR we Włocławku działa obecnie na podstawie Statutu z dnia 31 sierpnia 2015 r. przyjętego Uchwałą Nr X/69/2015 Rady Miasta Włocławek. Statut zmieniono kolejno Uchwałami: Nr XVII/30/2016 i Nr XXVII/157/2016 Rady Miasta Włocławek. W dokumencie uwzględniono ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 16-24]

Zarządzeniem nr 509/2019 Prezydenta Miasta Włocławek z dnia 16 grudnia 2019 r. zatwierdzono Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku. Dokument określa m.in. strukturę organizacyjną Ośrodka, a także zakres działania komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk pracy. Pracą Ośrodka kieruje Dyrektor przy pomocy Zastępcy Dyrektora ds. Pomocy Środowiskowej oraz Zastępcy Dyrektora ds. Wsparcia Społecznego. Zastępca Dyrektora ds. Wsparcia Społecznego kieruje Działem ds. Wsparcia Społecznego oraz sprawuje bezpośredni nadzór nad działalnością komórek organizacyjnych Działu, w tym nad Sekcją Wsparcia Rodziny i Rodzinnej Pieczy Zastępczej, w ramach której funkcjonuje Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Pracą Sekcji wsparcia Rodziny i Rodzinnej Pieczy Zastępczej kieruje Kierownik Sekcji. Zadania Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej zostały określone w § 39 Regulaminu.

[Dowód: akta kontroli str. 25-62]

Dyrektorem MOPR jest pan Piotr Grudziński, zatrudniony od 1 lipca 2015 r. przez Prezydenta Miasta Włocławek.

[Dowód: akta kontroli str. 63]

Dyrektor MOPR – pan Piotr Grudziński posiada upoważnienia Prezydenta Miasta Włocławek, m.in. do:

- zawierania i rozwiązywania umów z rodzinami zastępczymi zawodowymi lub prowadzącymi rodzinny dom dziecka,
- prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji, także w indywidualnych sprawach z zakresu pieczy zastępczej należących do właściwości powiatu,
- zawieranie porozumień z powiatami w sprawie przyjęcia dziecka,
- prowadzenia rejestru danych, o którym mowa w art. 46 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości powiatu,

- wyrażania zgody na przyjęcie dziecka z terenu innego powiatu do placówki opiekuńczo-wychowawczej działającej na terenie Miasta Włocławek,
- ustalania opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, umarzania, rozkładania na raty lub odstąpienia od opłaty za pobyt dziecka oraz osoby pełnoletniej w pieczy zastępczej,
- sprawowania nadzoru nad działalnością jednostek organizacyjnych systemu pieczy zastępczej funkcjonujących na terenie Miasta Włocławek.

[Dowód: akta kontroli str. 64-69]

Zastępca Dyrektora ds. Wsparcia Społecznego, pani Agnieszka Chmielewska, została zatrudniona na stanowisko od 1 września 2019 r. Posiada upoważnienie Prezydenta Miasta Włocławek do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji, a także prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pieczy zastępczej należących do właściwości powiatu, a także zawierania porozumień w sprawie przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej lub placówki opiekuńczo-wychowawczej.

[Dowód: akta kontroli str. 70-71]

W okresie objętym kontrolą, do końca sierpnia 2021 r., Kierownikiem Sekcji była pani Ewa Krusińska, a od 1 października 2021 r. jest nim pani Anna Wyborska. Kierownik Sekcji posiada upoważnienia do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawach z zakresu pieczy zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 72]

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Włocławek Nr 240/2011 dnia 10 listopada 2011 r. wyznaczono MOPR organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Włocławek.

[Dowód: akta kontroli str. 73]

II. Zatrudnienie w PCPR.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przy udziale zatrudnionych pracowników merytorycznych.

W okresie objętym kontrolą poza Dyrektorem w MOPR zatrudniano:

L.p.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Wykształcenie/ kwalifikacje
1.	Anna Wyborska	Starszy specjalista pracy socjalnej Kierownik Sekcji Wsparcia Rodziny i Rodzinnej Pieczy Zastępczej	Studia magisterskie: pedagogika w specjalności praca socjalna. Specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownik socjalny Specjalizacja z zakresu organizacji pracy socjalnej.

2.	Ewa Krusińska	Kierownik Sekcji Wsparcia Rodziny i Rodzinnej Pieczy Zastępczej	Studia magisterskie: Pedagogika specjalność pedagogika rewalidacyjna Studia podyplomowe: Organizacja pomocy społecznej.
3.	Lidia Szczupakowska	Koordinator Zespołu Rodzinnej Pieczy Zastępczej do 31.12.2021 r.	Studia magisterskie: pedagogika spec. pedagogika opiekuńczo wychowawcza, specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownik socjalny – praca socjalna z osobami będącymi ofiarami przemocy, specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej, kurs kwalifikacyjny dla trenerów programu PRIDE: Rodzinna Opieka Zastępcza.
4.	Agnieszka Smolińska	Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia magisterskie: pedagogika ogólna, spec. praca socjalna, Kurs kwalifikacyjny dla trenerów programu PRIDE: Rodzinna Opieka Zastępcza
5.	Justyna Malinowska	Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia magisterskie: pedagogika spec. pedagogika opiekuńcza.
6.	Barbara Kociuba	Specjalista pracy z rodziną	Studia magisterskie: pedagogika spec. psychopedagogika licencjat: praca socjalna.
7.	Iwona Walczak	Specjalista pracy z rodziną od 2005 r. – 15.07.2020 r.	Studia magisterskie: pedagogika, praca socjalna, Studia podyplomowe: diagnoza dziecka i rodziny, Studia podyplomowe: edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna.
8.	Monika Cichórz	Specjalista pracy z rodziną	Studia magisterskie: pedagogika, Spec. praca socjalna.
9.	Dagmara Rutkowska	Specjalista pracy z rodziną, pedagog	Studia magisterskie: Pedagogika specjalna, pedagogika w zakresie

			pedagogiki resocjalizacyjnej i wspomaganie rodziny.
10.	Agata Romatowska	Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej od 15.12 2021 r.- nadal	Studia magisterskie: Zarządzanie i marketing Studia licencjackie: Ekonomia w zakresie marketingu Studia podyplomowe: Przygotowanie pedagogiczne/ pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna.
11.	Paulina Wilamowska	Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej	Studia licencjackie: Pedagogika specjalna specjalność resocjalizacja W trakcie studiów magisterskich: pedagogika specjalność opiekuńczo-wychowawcza.
12.	Iwona Ewa Czarnołucka	Psycholog	Studia magisterskie: psychologia Studia magisterskie: pielęgniarstwo.

Szczegółowy wykaz pracowników Ośrodka przedstawiła Zastępca Dyrektora MOPR w formie pisemnej.

[Dowód: akta kontroli str. 74-76]

Po analizie dokumentów potwierdzających formalne kwalifikacje koordinatorów rodzinnej pieczy zastępczej ustalono, że spełniali oni warunek zawarty w art. 78 ust. 1 pkt 1 ustawy, dotyczący wykształcenia. W aktach pracowników znajdowały się także oświadczenia o spełnianiu przez nich wymogów z art. 78 ust. 1 pkt 2-4 ustawy.

Wątpliwość kontrolujących wzbudził fakt zatrudnienia na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej pani Agaty Romatowskiej. Zgodnie z przepisami w przypadku ukończenia studiów na innym kierunku niż te wyszczególnione w art. 78 ust. 1 pkt 1 a ustawy, poza ukończeniem studiów podyplomowych w zakresie psychologii, pedagogiki, nauk o rodzinie, resocjalizacji lub kursu kwalifikacyjnego z zakresu pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, wymagane jest jednocześnie co najmniej roczne doświadczenie w pracy z dzieckiem i rodziną lub co najmniej roczne doświadczenie jako rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka. Pani Agata Romatowska ukończyła studia magisterskie na kierunku Zarządzanie i Marketing, a także studia podyplomowe w zakresie Przygotowania Pedagogicznego oraz Pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Spełniała więc wymogi formalne dotyczące wykształcenia. Jednocześnie przedłożyła Zaświadczenie o powołaniu w poczet kuratorów społecznych dla dorosłych przy Sądzie Rejonowym we Włocławku. Funkcję tę pełniła od czerwca 2005 r. do lutego 2007 r. Z zaświadczenia

wynika, że w tym okresie dozorem kuratorskim obejmowała nie tylko skazanych, ale także ich bliskich tj. rodziców, dzieci, małżonków, czuwając tym samym na prawidłowym funkcjonowaniu dozorowanego w środowisku lokalnym i rodzinnym oraz relacjami kształtującymi postawy ich małoletnich dzieci. Zespół kontrolujący z uwagi na treść ww. Zaświadczenia, pomimo wątpliwości związanych ze zdobytym doświadczeniem zawodowym, odstąpił od stwierdzenia uchybienia w tym zakresie, jednakże rekomenduje wnikliwszą analizę spełniania przez kandydatów do zatrudnienia spełniania wszystkich warunków, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Koordynatorzy zatrudnieni w ramach stosunku pracy wykonują ją zgodnie z art. 79 ust. 2 ustawy w systemie zadaniowego czasu pracy.

[Dowód: akta kontroli str. 77- 84]

Zespół przeanalizował dokumentację pracowników współpracujących z rodzinami zastępczymi i stwierdził, że w dokumentacji koordynatorów uwzględniono wszystkie obowiązki wynikające z art. 77 ust. 3 ustawy. Także zakres czynności i obowiązków specjalisty pracy socjalnej, współpracującego ze środowiskami, którym nie przydzielono koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zawierał informacje o realizacji jego zadań.

[Dowód: akta kontroli str. 85-90]

Zgodnie z Oświadczeniem Zastępcy Dyrektora Ośrodka, zatrudnieni koordynatorzy nie łączyli swojej pracy z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego i nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat, co stanowi prawidłową realizację zapisu art. 79 ust. 3 i 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 91]

III. Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej.

Stosownie do art. 182 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa zarządowi powiatu coroczne sprawozdanie z działalności jednostki oraz przedstawia zestawienie potrzeb z zakresu pieczy zastępczej. Jednocześnie zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy przedstawienie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy. W przypadku Miasta na prawach Powiatu sprawozdanie przedkłada się Prezydentowi Miasta. Uchwałą Nr XXXII/46/2021 Rady Miasta Włocławek z dnia 20 kwietnia 2021 r. przyjęto sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku. Sprawozdanie z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej oraz sprawozdanie z realizacji zadań placówek opiekuńczo-wychowawczych za rok 2020 stanowiło Załącznik Nr 2 do nin. Uchwały. Sprawozdanie za 2021 rok zostało przedłożone Radzie Miasta Włocławek i przyjęte Uchwałą Nr XLVII/38/2022 w dniu 29 marca 2022 r. Dokumenty uwzględniały zestawienie potrzeb w zakresie pieczy zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 92-93]

W okresie objętym kontrolą obowiązywały w Mieście Włocławek Programy wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej na lata 2019-2021 oraz na lata 2022-2024. W swojej treści odnosiły się zarówno do realizacji zadań własnych gminy (art. 176 pkt 1 ustawy), jak i zadań własnych powiatu (art. 181 pkt 1 ustawy). Aktualny Program przyjęty został Uchwałą Nr XLV/15/2022 Rady Miasta Włocławek z dnia 1 marca 2022 r.

Cel główny Programu na lata 2022-2024 uwzględniał organizowanie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, wspieranie w prawidłowym wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych, wspieranie rodzin zastępczych i rozwój nowych form pieczy zastępczej. Zgodnie z zapisami ustawy, Program zawierał coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

IV. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

- **Rodzinną pieczą zastępczą.**

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, starosta prowadzi rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka. W myśl ww. artykułu ust. 5, do prowadzenia tego rejestru starosta może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.

W Mieście Włocławek rejestr prowadzony był przez Dyrektora MOPR, zgodnie z wydanym upoważnieniem. Dokument przekazywany był do Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Publicznego Urzędu Miasta Włocławek z prośbą o przekazanie go do właściwego Sądu. Przekazania dokonywał Prezydent Miasta, zgodnie z ust. 4 ww. art. ustawy.

Rejestr był przekazywany do Sądu Rejonowego w Włocławku raz w roku, przy czym zmiany uaktualniano na bieżąco.

Dokument zawierał wszystkie informacje określone w art. 46 ust. 2 ustawy, a w wysyłanym zestawieniu uwzględniano również rodziny zastępcze w których przebywały wyłącznie pełnoletni wychowankowie.

[Dowód: akta kontroli str. 94-101]

W myśl art. 46 ust. 3 ustawy, osoby zakwalifikowane do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także osoby pełniące te funkcje, są zobowiązane m.in. do przedstawiania co 2 lata zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. W okresie objętym kontrolą opinie psychologiczne, o których mowa także w art. 42 ust. 1 pkt 5b ustawy opracowywała pani Iwona Ewa Czarnołucka, która posiadała wymagane kwalifikacje i 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym. Opinie wraz z zaświadczeniami lekarskimi terminowo przedkładały Organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 102-103]

Zespół kontrolujący przeanalizował sporządzane opinie dla kandydatów oraz funkcjonujących środowisk zastępczych i ocenił je pozytywnie.

[Dowód: akta kontroli str. 104-108]

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku zapewniał potrzebującym dzieciom opiekę i wychowanie w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Na pierwszy dzień kontroli, tj. 19 lipca 2022 r. w powiecie funkcjonowało 31 rodzin niezawodowych, sprawujących opiekę

nad 36 dziećmi oraz 59 spokrewnionych rodzin zastępczych dla 72 dzieci. Ponadto podpisane były 3 umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, gdzie przebywało 11 dzieci.

W kontrolowanym okresie na terenie Miasta powstało łącznie 17 nowych rodzin zastępczych, natomiast rozwiązanych zostało 24 rodzin, głównie z powodu powrotu dzieci do rodziców biologicznych, przysposobienia, a także usamodzielnienia się wychowanków. Jedna rodzina zawodowa złożyła wniosek do MOPR we Włocławku o przekształcenie jej w rodzinę zastępczą niezawodową.

Dane na temat zapewnienia dzieciom rodzinnej pieczy zastępczej w kontrolowanej jednostce, w tym informacje na temat rodzin powstałych i rozwiązanych w okresie objętym kontrolą, przedstawiła w formie pisemnej Zastępca Dyrektora MOPR we Włocławku.

[Dowód: akta kontroli str. 109-110]

Na pierwszy dzień kontroli 32 dzieci z terenu Włocławka przebywało w rodzinnej pieczy zastępczej poza Miastem i w związku z tym obowiązywały 23 porozumienia z 14 powiatami. Natomiast w instytucjonalnej pieczy poza terenem Miasta przebywało 8 dzieci. Obowiązywały w tej sprawie łącznie 4 porozumienia.

[Dowód: akta kontroli str. 111-112]

Zgodnie z Oświadczeniem Zastępcy Dyrektora MOPR nie wszystkie postanowienia sądu o umieszczeniu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej były przez Ośrodek realizowane na bieżąco. Na pierwszy dzień kontroli było 6 niezrealizowanych postanowień Sądu dla 9 małoletnich, w tym dla 4 noworodków przebywających w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym we Włocławku. Z wyjaśnień złożonych przez Zastępcę Dyrektora MOPR wynika, iż nie było możliwości umieszczania dzieci w rodzinnej jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej z powodu braku wolnych miejsc w ww. formach pieczy na terenie Miasta Włocławek.

Ponadto w mieście nie było przeszkolonych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 113-114]

Zespół kontrolujący poddał sprawdzeniu i analizie dokumentację prowadzoną dla wybranych spokrewnionych, niezawodowych oraz zawodowych rodzin zastępczych, funkcjonujących na terenie Miasta Włocławek.

Ustalono, że MOPR we Włocławku nie posiadał wewnętrznej procedury kwalifikacji kandydatów na rodziny zastępcze. Kwalifikacje jednak przeprowadzano dla wszystkich kandydujących do funkcji rodzica zastępczego. W przypadku chętnych do pełnienia funkcji rodziny niezawodowej zgłaszających się do Ośrodka przeprowadzana była rozmowa wstępna dotycząca procesu kwalifikacji oraz wymaganych dokumentów. Po złożeniu wniosku o szkolenie wraz z ankietą dla kandydatów przeprowadzane było badanie psychologiczne na podstawie którego sporządzano opinię o motywacji i predyspozycji oraz opracowano opinie pedagogiczną. Podczas wizyty w środowisku koordynator lub specjalista pracy z rodziną dokonywał analizy sytuacji mieszkaniowej, bytowej, zdrowotnej i ekonomicznej. Po pozytywnej kwalifikacji kandydaci kierowani byli na szkolenie. Następnie kandydat składał wniosek na podstawie którego wydawano Zaświadczenie kwalifikacyjne, zgodne ze wzorem

zaświadczenia kwalifikacyjnego, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego.

W przypadku rodzin zastępczych spokrewnionych procedura kwalifikacji wyglądała tożsamo, z tym, że zakończona była świadectwem ukończenia szkolenia. W tym wypadku nie opracowywano opinii pedagogicznej. Na prośbę Sądu Rodzinnego sporządzana była jednak opinia o kandydacie, którą przesyłano do Sądu wraz z kartą kwalifikacyjną i kompletem dokumentów dotyczących kandydata.

[Dowód: akta kontroli str. 115-142]

Praktyczną realizację obowiązujących rozwiązań kontrolujący sprawdzili analizując dokumentację rodzin powstałych w okresie objętym kontrolą (m.in.: D.K., E.R.P., A.S.T., J.T., J.B., E.D., K.R.D., U.L.K., A.K., M.F., E.M.J., E.P.) i pozytywnie ocenili kwalifikację dokonywaną przez Ośrodek.

Na temat realizacji zadań z art. 76 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy, spoczywających na organizatorze pieczy na terenie powiatu, tj. organizowania szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawania świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, Zastępca Dyrektora MOPR złożyła pisemne Oświadczenie.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej we Włocławku w 2020 r. nie organizował szkoleń dla rodzin zastępczych z uwagi na brak kandydatów. W 2021 r. dla 9 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe odbyło się szkolnie przeprowadzone przez MOPR na podstawie programu „PRIDE Rodzinna Opieka Zastępcza”- zatwierdzonego decyzją MPRiPS nr 8/2018/RZ z dnia 30 lipca 2018 r. W 2022 r. przeszkolono 2 osoby w K-POA w Jaksicach na podstawie programu „Kujawsko-Pomorski Program szkolenia rodzin zastępczych” - decyzja MPRiPS nr 5/2020/RZ z dnia 22 maja 2020 r., zmieniona decyzją z dnia 20 lipca 2020 r.

Na pierwszy dzień kontroli 2 rodziny zastępcze, które były w trakcie kwalifikacji na kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, oczekiwały na szkolenie, które planowane było na 23 września b. r. Ponadto 23 rodziny posiadały zaświadczenia kwalifikacyjne zgodnie z art. 45 ww. ustawy.

W kwestii realizacji zapisu art. 76 ust. 4 pkt 5 ustawy, tj. zapewnienia szkoleń podnoszących kwalifikacje, MOPR we Włocławku umożliwi rodzinom udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze w ramach projektu „Rodzina w Centrum”.

[Dowód: akta kontroli str. 143-145]

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku prowadził szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione. W 2020 r. przeprowadzono szkolenie dla 9 kandydatów do pełnienia takiej funkcji, w 2021 r. dla 5 osób, a w bieżącym roku dla 3 osób. Szczegółowa tematyka szkoleń przedstawiona została w załączeniu.

[Dowód: akta kontroli str. 146-147]

Zgodnie z Oświadczeniem Zastępcy Dyrektora MOPR we Włocławku umieszczenie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej odbywa się w myśl art. 36 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych. Powyższe znalazło odzwierciedlenie w dokumentacji wychowanków. W przypadku małżonków tworzących rodzinę zastępczą, zgody udzielali oboje małżonkowie.

[Dowód: akta kontroli str. 148-151]

Kontrola obejmowała również zagadnienia dotyczące przekazywania środowisku zastępczemu dokumentacji dziecka, zgodnie z art. 38a ustawy. Analiza teczek rodzin zastępczych wykazała, iż w MOPR we Włocławku stosowana była praktyka przedkładania przez rodziny zastępcze Oświadczeń o posiadaniu dokumentacji dziecka, a także potwierdzania ich otrzymania w przypadku dokumentów uzyskanych już po umieszczeniu dziecka w rodzinie. Powyższą praktykę oceniono pozytywnie.

[Dowód: akta kontroli str. 152-154]

Na terenie Miasta Włocławek w pierwszym dniu kontroli funkcjonowały 3 rodziny zastępcze zawodowe. Informację dotyczącą rodzin oraz okresu obowiązywania umów, przedstawiła Zastępca Dyrektora MOPR w formie pisemnej. W 2020 r. na pisemny wniosek rodziny została rozwiązana 1 umowa z rodziną zastępczą zawodową z powodu braku gotowości do przyjmowania nowych dzieci. Małżonkowie do dziś jednak pełnią funkcję rodziny niezawodowej.

[Dowód: akta kontroli str. 155]

W kontrolowanej jednostce, w sytuacji zakończenia okresu obowiązywania umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, na wniosek rodziny zastępczej aneksowano umowę w kwestii zmiany terminu jej obowiązywania o kolejne 4 lata. W związku z tym nie podpisano nowego dokumentu. Dokonywano natomiast oceny rodziny w celu ustalenia zasadności przedłużenia okresu obowiązywania umowy, zgodnie z art. 134 ust. 4 ustawy. Działania MOPR w tym zakresie oceniono pozytywnie.

Zespół kontrolujący przeanalizował umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Stwierdzono, że nie uwzględniały one informacji o gotowości do pełnienia funkcji rodziny zawodowej specjalistycznej, czy pogotowia rodzinnego, a także gotowości do sprawowania pieczy nad małoletnim umieszczonym na podstawie orzeczeń sądu lub innego organu państwa obcego za zgodą sądu polskiego, tj. przepisów art. 54 ust. 3 pkt 7-8 ustawy.

Wątpliwość kontrolujących budzi natomiast fakt zawarcia w umowie z rodzicami zastępczymi zawodowymi zapisów dotyczących możliwości przekazania obowiązków rodziny zastępczej w trakcie jej uzasadnionej nieobecności innej osobie wyznaczonej przez MOPR, przy jednoczesnym uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Możliwość ta została dopuszczona wyłącznie w sytuacji prowadzenia rodzinnego domu dziecka, zgodnie z art. 63 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i nie powinna zostać uwzględniona w umowach o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

[Dowód: akta kontroli str. 156-161]

Stosownie do art. 85 ustawy rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż 2000 zł. Rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego - wynagrodzenie nie niższe niż 2600 zł. Dodatkowo

w myśl art. 91 ustawy Rada Powiatu może w drodze uchwały podnieść wysokość minimalnego wynagrodzenia dla rodzin zawodowych oraz prowadzących rdd. Dalej w oparciu o art. 86 ust. 1 ustawy, od dnia 1 kwietnia każdego roku kalendarzowego wysokość wynagrodzeń i świadczeń, określona w umowach, o których mowa w art. 54, 62 i 75 ustawy o wspieraniu rodziny, jest waloryzowana średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń, określonym w ustawie budżetowej, dla pracowników państwowej sfery budżetowej nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń. Uchwałą Nr XXXIV/131/2017 Rady Miasta Włocławek z dnia 24 października 2017 r., zmienioną kolejno Uchwałą Nr XX/24/2020 oraz Uchwałą Nr XXX/15/2021 podniesiono wysokość minimalnego wynagrodzenia dla prowadzącego rodzinny dom dziecka i rodziny zastępczej zawodowej, w związku z czym nie zaistniała konieczność zmiany decyzji w związku z waloryzacją.

Zespół kontrolujący przeanalizował realizację zapisów ustawy związanych z zatrudnianiem osób do pomocy. W MOPR we Włocławku zatrudnienie ww. osób następowało zgodnie z zapisami ustawy. Po złożeniu wniosku przez rodzinę z propozycją osoby zatrudnionej, Dyrektor MOPR we Włocławku zawierał przedmiotowe umowy, zgodnie z posiadanym upoważnieniem. Umowa uwzględniała spełnianie wszystkich wymogów określonych w art. 64 ust. 5 ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 162-166]

Kontrola liczby godzin poświęconych na wykonywanie zadań przez zleceniobiorcę odbywała się na podstawie wypełnianej przez niego listy świadczonej pracy oraz na podstawie ewidencji godzin wykonania umowy zlecenia. Rodzina zastępcza potwierdzała wykonanie pracy, zgodnie z przedłożoną listą.

[Dowód: akta kontroli str. 167-175]

Kontrolującym został przedstawiony aktualny na pierwszy dzień kontroli wykaz osób zatrudnionych w rodzinach zastępczych.

[Dowód: akta kontroli str. 176]

W myśl art. 53 ustawy, w rodzinie zastępczej zawodowej lub niezawodowej w tym samym czasie może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność po spełnieniu warunków z art. 37 ust. 2 ustawy. Pod opieką rodzinnego domu dziecka natomiast, stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy, może być nie więcej niż 8 podopiecznych. W razie konieczności umieszczenia rodzeństwa, za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rdd oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby osób.

W Mieście Włocławek w okresie objętym kontrolą w 1 przypadku, za zgodą rodziny zastępczej umieszczono w niej kolejne dziecko. Sytuacja ta nie dotyczyła rodzeństwa, podczas, kiedy tylko taka umożliwia przekroczenie obowiązujących limitów (umieszczenie M.G. w rodzinie E.M.J.) Zgodnie z wyjaśnieniami Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, decyzję taką podjęto w związku ze zrzeczeniem się matki do praw rodzicielskich wobec syna i planowanym krótkim pobytem w pieczy. Ze względu na jednorazowy i incydentalny charakter sprawy, zespół kontrolujący, pomimo stwierdzenia uchybienia, odstąpił od wydania zalecenia w tym zakresie.

[Dowód: akta kontroli str. 177-180]

Zespół skontrolował również realizację art. 180 pkt 10 ustawy o wspieraniu rodziny na terenie Miasta Włocławek, tj. zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku badań lekarskich. Zgodnie z Oświadczeniem Zastępcy Dyrektora MOPR rodziny zastępcze są zobowiązane do przeprowadzenia badań lekarskich przyjętemu dziecku najszybciej jak to możliwe. Badania przeprowadzano w poradni rodzinnej, a w przypadku interwencji ze środowiska rodzinnego wzywana była karetka pogotowia.

[Dowód: akta kontroli str. 181]

W myśl art. 128 ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej ocenia rodzinę zastępczą oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka. Pierwszej oceny dokonuje nie później niż przed upływem roku od umieszczenia u nich pierwszego dziecka, kolejnej po upływie roku od pierwszej oceny, a następnych nie rzadziej niż co 3 lata, do czego zobowiązuje art. 134 ust. 1 i 2 ustawy. Ocenie podlegają predyspozycje do pełnienia powierzonych funkcji oraz jakość dotychczas wykonywanej pracy (art. 132 ww. ustawy), a przeprowadza się ją przy konsultacji co najmniej z koordynatorem rodzinnej pieczy oraz asystentem rodziny pracującym z rodziną dziecka (art. 133 ustawy). Kontrolujący na podstawie analizy przedstawionych akt stwierdzili, że Organizator pieczy na terenie Miasta Włocławek dokonywał ocen rodzin z udziałem koordynatora, a w przypadku współpracy rodziców biologicznych z asystentem rodziny, również z jego udziałem. Ocena dokonywana była na posiedzeniu Zespołu. Przed planowanym posiedzeniem, rodzice zastępczy wypełniali Arkusz samooceny rodziny zastępczej/prowadzącego rodzinny dom dziecka. Uczestnicy spotkania potwierdzali swój udział na liście obecności. Opracowany dokument oceny zawierał wniosek dotyczący posiadanych predyspozycji oraz jakości sprawowanej funkcji. Do Oceny sporządzano Arkusz rodziny zastępczej/prowadzącego rodzinny dom dziecka, na którym oceniano punktowo rodzinę w wybranych obszarach funkcjonowania. Organizator wyznaczał również planowany termin kolejnej oceny.

O wyniku oceny informowano rodzinę listownie, czego świadectwo stanowią zwrotne potwierdzenia odbioru pism.

W okresie objętym kontrolą żadna rodzina nie wniosła zastrzeżeń do otrzymanej oceny, a także nie dokonywano ocen negatywnych.

[Dowód: akta kontroli str. 182-192]

Oceny rodziny na podstawie wydanego Zarządzenia nr 186/2020 Prezydenta Miasta Włocławek z dnia 8 czerwca 2020 r. zostały zawieszono do czasu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii ogłoszonego w związku z Covid-19. Powyższe Zarządzenie zostało zmienione Zarządzeniem nr 102/2021 r. Prezydenta Miasta Włocławek z dnia 26 marca 2021 r., w treści którego zgodnie z § 1 a, w szczególnie uzasadnionych okolicznościach związanych ze skomplikowaną sytuacją zdrowotną lub rodzinną dziecka przebywającego w pieczy zastępczej lub rodzinie zastępczej, dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej lub organizator rodzinnej pieczy zastępczej może wykonać ocenę sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej lub ocenę rodzin zastępczych. W związku z powyższym odstępuje się od analizy terminowości opracowania ww. dokumentów.

[Dowód: akta kontroli str. 193-195]

Podczas kontroli zbadano wykonywanie zapisów art. 83 i 84 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. przyznawanie dofinansowań, świadczeń i środków finansowych dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

W Mieście Włocławek obowiązywało Zarządzenie nr 21/2017 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku z dnia 17 lipca 2017 r. w sprawie zasad przyznawania dofinansowania m.in. do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka, jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego, zmienione Zarządzeniem nr 48/2021 z dnia 30 listopada 2021 r.

Szczegółowych informacji dotyczących udzielanych świadczeń (ilości oraz ich wysokości) udzieliła Zastępca Dyrektora MOPR w protokole przyjęcia wyjaśnień.

[Dowód: akta kontroli str. 196-197]

Zespół kontrolujący pozytywnie ocenił sporządzone przez psychologa diagnozy psychofizyczne dzieci. Na dokumencie znajdował się podpis rodzica zastępczego, co świadczy o prawidłowym realizowaniu obowiązku z art. 38 a ustawy, a związanym z obowiązkiem przekazania dokumentów dziecka.

[Dowód: akta kontroli str. 198-200]

W ramach prowadzonej kontroli inspektorzy poddali analizie także dokumentację dotyczącą dziecka, w tym Plany Pomocy Dziecku (zwane dalej planami lub PPD) oraz ich modyfikacje. Sprawdzeniu podlegały PPD m.in. dla małoletnich: S.K., N.K., F.T., M.B., B.W., J.K., SW., P.S., M.K-F.

Zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy, do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy przygotowanie, we współpracy odpowiednio z rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny lub podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku. Analiza przedstawionej do kontroli dokumentacji potwierdziła, że plan opracowywano w konsultacji z rodziną zastępczą oraz asystentem rodziny pracującym z rodziną biologiczną dziecka. W przypadku braku współpracy rodziców biologicznych z lokalnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, fakt ten odnotowywano w dokumencie.

Plan składał się z Karty Informacyjnej Dziecka oraz Planu Pomocy Dziecku z określeniem celów i działań krótkoterminowych i długoterminowych. Zespół kontrolujący zwrócił uwagę, iż pomimo zatytułowania tabeli *Cele i działania krótkoterminowe i długoterminowe*, w żadnym z celów ani działań nie odnotowano czy to cel/działanie krótko/ długoterminowe. Podczas analizy zauważono również, że nie zawsze planowanie pomocy dziecku odbywało się w oparciu o diagnozę psychofizyczną, która wykonywana była przez psychologa w terminie późniejszym niż PPD, a to ona powinna stanowić jedno z podstawowych źródeł wiedzy przy podejmowaniu decyzji i tworzeniu koncepcji (PPD dla M.K.-F. z 14 stycznia 2020 r.). Sytuację taką potwierdzono w rozmowach z pracownikami Organizatora. Dokument nie zawierał okresu obowiązywania, ale w rozmowie z pracownikami ustalono, że po około 3 latach tworzony jest nowy PPD. Dokument określał: obszar działań, stan w momencie opracowania planu, cel, działania, termin realizacji oraz uwagi. We Włocławku w terminie realizacji wpisywano najczęściej: zadanie ciągłe, zgodnie z potrzebami, w razie konieczności. Zdaniem kontrolujących podejmowane działania w obszarze celu powinny być opatrzone konkretnym terminem realizacji. Nieprecyzyjny termin

lub jego brak mogą bowiem przyczyniać się do braku efektywności osiąganych celów oraz możliwości ich weryfikacji.

[Dowód: akta kontroli str. 201-234]

W dokumentacji dzieci odnaleziono również modyfikacje planu. Stwierdzono jednak, że większość dokumentów nie uwzględnia żadnych zmian w zakładanych celach ani działaniach, a odnosi się wyłącznie do zmiany aktualnej sytuacji dziecka (modyfikacja dla N.K. z dnia 2 kwietnia 2022 r., dla M.B. z dnia 25 maja 2022 r., dla N.K. z dnia 29 czerwca 2022 r.).

[Dowód: akta kontroli str. 235-237]

W rozmowie podsumowującej zasugerowano nie tworzenie dodatkowego dokumentu w przypadku stwierdzenia braku konieczności modyfikowania planu, a jedynie uwzględnianie zmiany w życiu dziecka podczas zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. W trakcie czynności kontrolnych przekazano koordynatorom ogólne uwagi dotyczące konstruowania planów.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Włocławek realizował obowiązek dokonywania oceny sytuacji dziecka, a informację o zasadności dalszego pobytu w pieczy przekazywał do właściwego sądu.

Dokonywanie ocen zawieszono zgodnie z przywołanym wcześniej Zarządzeniem Prezydenta Miasta Włocławka z dnia 8 czerwca 2020 r. do czasu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii ogłoszonego w związku z Covid-19, zmienionym Zarządzeniem nr 102/2021 r. z dnia 26 marca 2021 r. W przypadku braku dokonania oceny sytuacji dziecka w ustawowym terminie, w dokumentacji wychowanka umieszczano taką informację w postaci notatki służbowej.

Druk oceny nie uwzględniał jednak wszystkich informacji wyszczególnionych w art. 129 ww. ustawy. Wymieniona regulacja prawna precyzuje, w jakim celu powinna zostać dokonana ocena sytuacji dziecka. Ocena uwzględniała ustawowo określone cele w przedmiocie dotyczącym ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, oceny sytuacji zdrowia dziecka oraz zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Uwzględniono metody stosowane w trakcie pracy z rodziną, jednak nie dokonano ich analizy. Stwierdzono brak odniesienia się do pozostałych informacji. W związku z powyższym zespół kontrolny uznał realizację omawianego artykułu za niepełną. Dokument w swojej treści wyczerpywał jednocześnie obowiązek współpracy z sądem oraz informowania sądu o całości sytuacji osobistej dziecka wraz z sytuacją rodziny dziecka (art. 47 ust. 5 ustawy). Zwrócono jednak uwagę, iż w okresie zawieszenia wykonywania oceny, obowiązek nałożony ww. art. ustawy nie był realizowany.

Zespół kontrolny sugeruje, aby przy konstruowaniu protokołu *Oceny* zachować nazewnictwo wynikające wprost z ustawy tj. „Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka”, zamiast „Ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej”. Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej formułował *Wnioski z posiedzenia dot. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz oceny rodzin zastępczych*, w których uwzględniona była lista obecności uczestników spotkania w danym dniu. Zwrócono natomiast uwagę, że z załączonej listy uczestników nie wynika wprost, kto brał udział w ocenie konkretnego dziecka. Dotyczy to przede wszystkim pracownika OPS, który zapraszany jest do udziału w ocenie konkretnego

wychowanka. Niemniej jednak, podczas dokonywania oceny współpracowano z OPS w miejscu zamieszkania rodziny biologicznej dziecka, gdzie wysyłano prośby o wydanie opinii w zakresie funkcjonowania rodziców biologicznych i możliwości powrotu dziecka. W miarę możliwości asystenci rodzin uczestniczyli w spotkaniach. Pobierano też opinię o funkcjonowaniu dziecka w szkole czy przedszkolu. Do udziału w zespołach zapraszano rodziców biologicznych. Swój udział w posiedzeniu zespołu potwierdzał też przedstawiciel Ośrodka Adopcyjnego.

[Dowód: akta kontroli str.238-257]

Przed oceną oraz w związku z kwalifikacją do adopcji, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej dokonywali wysłuchania dziecka, realizując wymóg art. 4a ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 258]

Zespół kontrolujący pozytywnie ocenił realizację zadania związanego ze składaniem wniosku o wydanie zarządzeń wobec dziecka, które przebywa w pieczy 18 miesięcy, tj. zapisów art. 47 ust. 7 ustawy. W MOPR we Włocławku do pisma do Sądu dołączano opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej prowadzącego prace z rodziną oraz informację z OPS w miejscu zamieszkania rodziców biologicznych dotyczącą możliwości powrotu dziecka do środowiska rodzinnego.

[Dowód: akta kontroli str. 259-261]

Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny, kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych w przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok. Dyrektor MOPR we Włocławku podejmował działania tym zakresie. Od stycznia 2020 r. do dnia kontroli wystosował 40 pozwów alimentacyjnych wobec rodziców dzieci objętych pieczą zastępczą, z czego 17 zostało rozpatrzonych pozytywnie tj. zakończyło się wyrokiem zasądającym alimenty na rzecz małoletnich. Zgodnie z oświadczeniem – Zastępcy Dyrektora MOPR w 2022 r. - 7 pozwów jest nadal w toku.

[Dowód: akta kontroli str. 262]

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, wykonując zapis art. 76 ust. 4 pkt 16 ustawy, współpracował z Kujawsko-Pomorskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Toruniu, Oddział we Włocławku, gdzie wraz ze zgłoszeniem przekazywano dokumentację wymienioną w art. 139a ustawy.

Zgłoszeń do Ośrodka Adopcyjnego dokonywał MOPR we Włocławku, a w przypadku dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów zgłoszeń dokonywał Ośrodek, na terenie którego dziecko obecnie przebywało.. Wszystkie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zostały zgłoszone do ośrodka adopcyjnego.

Informacji ilościowych w tym zakresie udzieliła Zastępca Dyrektora Ośrodka w formie pisemnej.

[Dowód: akta kontroli str. 263-265]

- **Instytucjonalna forma pieczy zastępczej.**

Na terenie Miasta Włocławek na dzień 19 lipca 2022 r. funkcjonowały: Integracyjny Dom Dziecka „Paulinka” prowadzony przez Zgromadzenie Zakonne Córek Najczystszej

Serca Najświętszej Maryi Panny Plac Ojca Honorata Koźmińskiego, Dom Dziecka Caritas Diecezji Włocławskiej oraz 5 Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych prowadzonych przez Powiat, w tym Placówka Opiekuńczo-Wychowawcze nr 1 „Maluch”, nr 2 „Calineczka”, nr 3 „Zakątek marzeń”, nr 4 „Wspólna Chata” i nr 5 „Pełna Chata”. Zgodnie z Ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, Dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Włocławek nie występowali o zgodę Wojewody dotyczącą przekroczenia limitu wolnych miejsc. Ilościowe dane na temat stanu wychowanków oraz informacje dotyczące przekroczeń limitu miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej w formie pisemnej przedłożyła Zastępca Dyrektora MOPR.

[Dowód: akta kontroli str. 266-267]

V. Tworzenie warunków do powstawania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, rodzin pomocowych.

MOPR we Włocławku realizując zapis art. 180 pkt 4 ustawy, promował ideę rodzicielstwa zastępczego poprzez działania mające na celu zwiększenie świadomości mieszkańców miasta oraz pozyskanie nowych rodzin zastępczych wykorzystując wszelkie możliwe środki masowego przekazu, a także poprzez organizowanie spotkań dla mieszkańców, również w ramach obchodów Dni rodzicielstwa zastępczego. Szczegółowy opis realizacji ww. art. ustawy został zawarty w załączonym protokole przyjęcia wyjaśnień.

[Dowód: akta kontroli str. 268]

VI. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez organizowanie specjalistycznego poradnictwa, pomocy wolontariuszy.

Realizując zadania z art. 76 ust. 4 pkt 14 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w Mieście Włocławek zapewniał wsparcie w zakresie specjalistycznego poradnictwa rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka, a także przebywającym w rodzinach wychowankom. W okresie objętym kontrolą Ośrodek udzielił łącznie 224 porad psychologicznych dla rodzin zastępczych. W ramach poradnictwa pedagogicznego udzielono 6 porad, z których skorzystały rodziny niezawodowe oraz 11 porad dla jednej rodziny zawodowej.

[Dowód: akta kontroli str. 269]

W okresie obejmującym kontrolę w Mieście Włocławek nie powoływano rodzin pomocowych, a rodziny zastępcze nie zgłaszały potrzeby wsparcia ze strony wolontariuszy, mimo iż w mieście funkcjonował „Klub Wolontariatu”.

[Dowód: akta kontroli str. 270]

VII. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz powoływanie centrów do obsługi placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Zgodnie z Oświadczeniem Zastępcy Dyrektora MOPR, na terenie Miasta Włocławek nie powołano placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym. Funkcjonowało

natomiast Centrum Opieki nad Dzieckiem, w skład którego wchodzi 3 placówki (ul. Jasna 5b, ul. Jasna 5c, ul. Łubna 18), które obsługuje powołane centrum administracyjne.

[Dowód: akta kontroli str. 271]

VIII. Działalność koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie na dzień rozpoczęcia kontroli zatrudniał 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i 3 pracowników socjalnych, wykonujących zadania koordynatora.

Zgodnie z art. 77 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką więcej niż 15 rodzin zastępczych. Z oświadczenia Zastępcy Dyrektora MOPR wynika, że koordynatorzy w dniu kontroli nie przekraczali maksymalnej liczby rodzin. Specjaliści pracy z rodziną natomiast sprawowali opiekę kolejno nad 14, 18 i 19 rodzinami.

[Dowód: akta kontroli str. 272]

Analiza dokumentacji potwierdziła realizację na terenie Miasta Włocławek zadania wynikającego z art. 77 ust. 1 ustawy, stanowiącego, że rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmowane są na ich wniosek opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie natomiast z ust. 2 ww. art. ustawy, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wyznacza organizator po zasięgnięciu opinii tej rodziny. We Włocławku rodzina zastępcza składała wniosek o objęcie wsparciem koordynatora, następnie organizator informował rodzinę zastępczą o przyznaniu pracownika, jednak w dokumentacji nie odnaleziono opinii dotyczącej współpracy z konkretną osobą. W rozmowie podsumowującej Zespół zarekomendował imienne wyznaczanie koordynatora dla konkretnego środowiska zastępczego, a także konieczność uwzględnienia opinii rodziny przy podjęciu decyzji przez Dyrektora.

[Dowód: akta kontroli str. 273-274]

Zespół kontrolujący zbadał realizację przez koordynatora zadań zawartych w art. 77 ust. 3 pkt 1–7 ustawy. Stwierdzono podejmowanie działań we wszystkich obszarach wymienionych w przytoczonym artykule. Potwierdzają to również pisemne wyjaśnienia pracowników.

[Dowód: akta kontroli str. 275-282]

Koordynatorzy dokumentowali pracę z rodziną sporządzając m.in. notatki służbowe z rozmów telefonicznych i wizyt w środowisku. Ponadto prowadzono „Kartę kontaktów z rodziną zastępczą”, na której odnotowywano datę spotkania, formę kontaktu oraz ustalenia. W sytuacji spotkań dziecka z rodzicem biologicznym również odnotowywano taką informację na przygotowanym druku. W okresie pandemii koordynatorzy wizytowali środowiska, ale w ograniczonym zakresie. Bezpośrednie kontakty były zawieszane Zarządzeniami Prezydenta Miasta Włocławek, a także w sytuacji kwarantanny lub zakażenia Covid-19 któregoś z członków rodziny zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 283-292]

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w okresie objętym kontrolą podnosili swoje kwalifikacje, zgodnie z zapisem art. 77 ust. 5 ustawy.

IX. Finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo - terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych na jego terenie lub na terenie innego powiatu.

MOPR po otrzymaniu postanowienia sądu o utworzeniu rodziny zastępczej podejmowało działania mające na celu ich finansowe wsparcie. Zgodnie z art. 80 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny, Ośrodek udzielał rodzinom zastępczym świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka w wysokości 694 zł miesięcznie w rodzinie zastępczej spokrewnionej, a w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej lub niezawodowej oraz rodzinnym domu dziecka - 1052 zł miesięcznie.

Ponadto, zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej z dnia 10 marca 2021 r., a także z dnia 28 lutego 2022 r. zmianie uległy wysokości kwot, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W związku z powyższym świadczenie na pokrycie kosztów na utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej wynosi obecnie - 785 zł, natomiast dla rodziny niezawodowej, zawodowej oraz rdd – 1189 zł.

Na terenie Miasta Włocławek w związku ze zmianami dotyczącymi wysokości świadczeń wydano nowe decyzje administracyjne.

W 2020 r. świadczeniami na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych objęto łącznie 108 rodzin zastępczych, w których wychowywało się 147 dzieci, w tym:

- 72 rodziny zastępcze spokrewnione dla 93 dzieci,
- 32 rodziny zastępcze niezawodowe dla 40 dzieci,
- 4 rodziny zastępcze zawodowe dla 14 dzieci.

Kwota wypłaconej pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w 2020 r. wyniosła 1.337.548,00 zł. Dodatkowo wypłacono świadczenia na pokrycie zwiększenia kosztów utrzymania dziecka, w tym niepełnosprawnego łącznie w kwocie 21.590,00 zł. W 2021 roku świadczeniami na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych objęto 110 rodzin, w których wychowywało się 144 dzieci, w tym:

- 74 rodziny zastępcze spokrewnione dla 93 dzieci,
- 33 rodziny zastępcze niezawodowe dla 40 dzieci,
- 3 rodziny zastępcze zawodowe dla 11 dzieci,

Kwota wypłaconej pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w 2021 r. wyniosła 1.288.127,35 zł. Dodatkowo wypłacono świadczenia na pokrycie zwiększenia kosztów utrzymania dziecka, w tym niepełnosprawnego, łącznie w kwocie 27.867,95 zł.

W 2022 roku do dnia kontroli, tj. 19 lipca br., świadczeniami na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych objęto 99 rodziny, w których wychowywało się 128 dzieci, w tym:

- 64 rodziny zastępcze spokrewnione dla 78 dzieci,
- 32 rodziny zastępcze niezawodowe dla 38 dzieci,
- 3 rodziny zastępcze zawodowe dla 19 dzieci,
- 1 rodzinny dom dziecka dla 12 dzieci.

Kwota wypłaconej pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w 2022 r. wyniosła 765.915,23 zł. Dodatkowo wypłacono świadczenia na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka w tym niepełnosprawnego łącznie w kwocie 14.739,32 zł.

W rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów przebywało w 2020 r. – 40 dzieci, w 2021 r. – 38 dzieci, w 2022 r. – 35 dzieci, pochodzących z Miasta Włocławek. Kwota wydatkowana na sfinansowanie ich pobytu w okresie objętym kontrolą wyniosła łącznie 631.752,41 zł.

Na terenie innych powiatów w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało w 2020 r. - 12 dzieci, w 2021 r. – 9 dzieci, a w 2022 r. – 11 wychowanków pochodzących z Miasta Włocławek. Łączna kwota wydatkowana na realizację tej formy pieczy w okresie objętym kontrolą wyniosła 1.374.669,07 zł.

Liczba wychowanków pochodzących z innych powiatów umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Włocławka wyniosła w 2020 r. – 11 dzieci, w 2021 r. – 10 dzieci, w 2022 r. – 11 dzieci. Kwota zwrotu z tytułu ich utrzymania w okresie objętym kontrolą to 311.652,93 zł.

Liczba wychowanków pochodzących z innych powiatów umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Włocławek wyniosła w 2020 r.- 7 dzieci, w 2021 r. – 5 dzieci, a w 2022 r. - 4 dzieci. Kwota zwrotu z tytułu ich utrzymania w okresie objętym kontrolą to 735.127,35 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 293-296]

Ponadto, na wniosek rodziny zastępczej, zgodnie z art. 88 ust. 1 ww. ustawy, MOPR przyznawało świadczenia i dodatki, o których mowa w art. 81 i 83 ustawy. Zgodnie z obowiązującymi od 1 kwietnia 2016 r. przepisami znowelizowanej ustawy o wspieraniu rodziny, wprowadzonymi ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, rodzinie zastępczej do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia przyznano dodatek w wysokości 500 zł miesięcznie, zwany „dodatkiem wychowawczym”.

MOPR we Włocławku wypłaciło w 2020 r. dodatek wychowawczy 78 rodzinom zastępczym, w których przebywało 100 wychowanków na łączną kwotę 581.607,00 zł. W 2021 r. wypłacono z tego tytułu 552.090,00 zł. dla 87 środowisk zastępczych, opiekujących się łącznie 105 podopiecznymi. W okresie od 1 stycznia do 31 maja 2022 r. dla 78 rodzin zastępczych, w których przebywało 92 wychowanków, MOPR wypłaciło 224.667,00 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 297]

X. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych, o których mowa w art. 180 pkt 14 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1195).

W okresie poddanym kontroli MOPR we Włocławku z zachowaniem wymaganego terminu sporządzało sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za okres:

- od 1 stycznia do 30 czerwca 2020 r. - przekazane zostało do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniu 30 lipca 2020 r.,
- od 1 lipca do 31 grudnia 2020 r. - przekazane zostało do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniu 29 stycznia 2021 r.,
- od 1 stycznia 30 czerwca 2021 r. - przekazane do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniu 28 lipca 2021 r.,
- od 1 lipca do 31 grudnia 2021 r. - przekazane zostało do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniu 28 stycznia 2022 r.

Kwartalne sprawozdanie z realizacji dodatku wychowawczego i dodatku do zryczałtowanej kwoty, o czym mowa w przywołanym wyżej rozporządzeniu MRiPS, za 2020 - 2022 r. przekazane zostały do Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy za okres:

- od 1 stycznia do 31 marca 2020 r. - w dniu 14 kwietnia 2020 r.,
- od 1 kwietnia do 30 czerwca 2020 r. - w dniu 8 lipca 2020 r.,
- od 1 lipca do 30 września 2020 r. - 13 października 2020 r.,
- od 1 października do 31 grudnia 2020 r. - 12 stycznia 2021 r.,
- od 1 stycznia do 31 marca 2021 r. - w dniu 8 kwietnia 2021 r.,
- od 1 kwietnia do 30 czerwca 2021 r. - w dniu 7 lipca 2021 r.,
- od 1 lipca do 30 września 2021 r. - w dniu 11 października 2021 r.,
- od 1 października do 31 grudnia 2021 r. - 10 stycznia 2022 r.,
- od 1 stycznia do 31 marca 2022 r. - w dniu 12 kwietnia 2022 r.
- od 1 kwietnia do 30 czerwca 2022 r. - w dniu 11 lipca 2022 r.

XI. Ponoszenie odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz przekazywanie do BIG informacji, o których mowa w art. 193 ust. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 194 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed jego umieszczeniem w pieczy zastępczej, po przeprowadzeniu postępowania wszczętego z urzędu, w formie decyzji administracyjnej ustala wysokość opłaty rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy. Na podstawie art. 182 ust. 3 ustawy do wydawania decyzji w swoim imieniu może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie. W oparciu o posiadane Upoważnienie Prezydenta Miasta, z dnia 26 czerwca 2015 r., Dyrektor MOPR wydawał decyzje administracyjne w indywidualnych sprawach z zakresu odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej.

Ponadto, Rada Miasta Włocławka, realizując zapis art. 194 ust. 2 w drodze Uchwały Nr VI/14/2015 z dnia 30 marca 2015 r. określiła szczegółowe warunki umarzania w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Po powzięciu informacji o przyjęciu dziecka do pieczy zastępczej, Sekcja Wsparcia Rodziny i Rodzinnej Pieczy Zastępczej na terenie Włocławka, zawiadamiała rodzica biologicznego o wszczęciu postępowania dotyczącego odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Na podstawie zebranej dokumentacji oceniano sytuację materialno-bytową rodzica biologicznego i wydawano decyzję administracyjną. W okresie objętym kontrolą, w każdym przypadku wydawano decyzję odstępującą od ustalenia opłaty, zgodnie z przyjętą Uchwałą. W związku z powyższym nie było sytuacji powstania zaległości z tytułu ponoszenia opłaty przez rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, a co za tym idzie konieczności przekazywania do Biura Informacji Gospodarczej informacji o powstaniu zaległości.

[Dowód: akta kontroli str. 298-307]

XII. Sprawowanie kontroli.

Prezydent Miasta Włocławek sprawuje kontrole nad Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej za pomocą Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Publicznego Urzędu Miasta Włocławek. Nadzór nad działalnością Organizatora sprawowany był poprzez analizę budżetu publicznych placówek opiekuńczo-wychowawczych, realizację umów powierzenia zadania publicznego polegającego na prowadzeniu placówek opiekuńczo-wychowawczych przez organizacje pozarządowe, analizę bieżącej korespondencji z organizatorami pieczy zastępczej, a także wizytacje placówek opiekuńczo wychowawczych oraz analizę rocznych sprawozdań dotyczących różnych form pieczy zastępczej.

W okresie objętym kontrolą Prezydent Miasta Włocławek nie realizował kontroli nad Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, a także rodzinami zastępczymi i placówkami opiekuńczo-wychowawczymi.

[Dowód: akta kontroli str. 308]

XIII. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187 ust. 1 ustawy.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku realizował program „Dobry start”. W jego ramach łącznie w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej wydatkowano w 2020 r. – 51.300,00 zł. W 2021 r. nie realizowano tego programu z uwagi na przejęcie ww. zadań przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

[Dowód: akta kontroli str. 309]

XIV. Finansowanie pobytu w pieczy zastępczej osób, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy.

Zgodnie z pisemnym oświadczeniem Zastępcy Dyrektora MOPR we Włocławku, na terenie miasta w pieczy zastępczej w kontrolowanym okresie nie przebywały dzieci cudzoziemskie.

[Dowód: akta kontroli str. 310]

XV. Osoby pełnoletnie w pieczy zastępczej

Zarówno w rodzinnej jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej, po spełnieniu ustawowych warunków, mogą przebywać i korzystać z pomocy osoby pełnoletnie. Według stanu na 19 lipca 2022 r. w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 27 wychowanków pełnoletnich, a w pieczy instytucjonalnej było 5 takich osób.

[Dowód: akta kontroli str. 311]

Zespół kontrolujący przeprowadził analizę dokumentacji osób pełnoletnich przebywających w pieczy zastępczej na terenie Włocławka. Działania MOPR w zakresie realizacji art. 37 ust. 2, a także art. 145 ust. 2 i 4 ustawy oceniono pozytywnie.

W aktach znajdowały się dokumenty potwierdzające terminowe wskazanie opiekunów usamodzielniających, ich pisemne zgody na pełnienie tej funkcji oraz indywidualne programy usamodzielnienia wychowanków, przygotowane w wyznaczonym okresie i zatwierdzone przez Dyrektora MOPR. Rodzina zastępcza wyrażała pisemną zgodę na pozostanie u nich pełnoletniego wychowanka.

W trakcie kontroli stwierdzono, iż na terenie Miasta Włocławek aktualnie funkcjonuje 16 rodzin zastępczych, opiekujących się wyłącznie pełnoletnimi wychowankami. Wszystkie rodziny, w których przebywają pełnoletni wychowankowie wpisywane są do rejestru rodzin zastępczych przekazywanego do Sądu. Rodziny są objęte wsparciem koordynatora lub specjalisty pracy z rodziną wykonującego zadania koordynatora. Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej dokonywał Oceny rodziny zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 312-333]

XVI. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym oraz finansowanie pomocy.

MOPR we Włocławku przyznawał pomoc osobom usamodzielnianym opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze, określoną w art. 140 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Szczegółowych wyjaśnień na ten temat udzieliła Zastępca Dyrektora MOPR w formie pisemnej.

Z analizy protokołu wynika, że wsparciem na kontynuowanie nauki w okresie objętym kontrolą objęto łącznie 118 wychowanków opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, pomocy finansowej na usamodzielnienie udzielono 10 osobom, natomiast świadczeniem na zagospodarowanie wsparto 19 podopiecznych. Wydano również 86 decyzji w sprawie udzielenia pomocy na kontynuowanie nauki dla wychowanków usamodzielnionych z pieczy instytucjonalnej, wypłacono im 20 świadczeń na usamodzielnienie oraz 18 podopiecznym udzielono pomocy na zagospodarowanie. Ponadto, zgodnie z ustaleniem Indywidualnego Programu Usamodzielnienia udzielano pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zapewniono dostęp do pomocy prawnej i psychologicznej. Miasto Włocławek umożliwiło zamieszkanie w prowadzonym przez MOPR mieszkaniu chronionym dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą. W okresie objętym kontrolą powyższa forma wsparcia objęto 5 usamodzielniających się wychowanków. Kontrolującym przedstawiono regulamin pobytu w mieszkaniu, stanowiący załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 17/2021 r. w sprawie przyjęcia regulaminów mieszkania wspieranego i dla usamodzielniających się.

Po analizie przedstawionej dokumentacji dotyczącej udzielania pomocy osobom usamodzielnianym, działania MOPR w tym zakresie uznano za właściwe, zgodne z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

[Dowód: akta kontroli str. 358-359]

Na podstawie powyższych ustaleń skontrolowaną działalność ocenia się pozytywnie z uchybieniami.¹

Stwierdzone uchybienia wynikają z niedostatecznej i niewłaściwej interpretacji przepisów prawa. Po zrealizowaniu poniższych zaleceń, MOPR będzie wykonywać obowiązujące zadania w odpowiednim zakresie. Osobą odpowiedzialną za powstanie stwierdzonych uchybień jest Dyrektor MOPR – pan Piotr Grudziński.

Działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, wydano następujące zalecenia pokontrolne:

1. W umowach o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej uwzględniać informacje o gotowości zgodnie z zapisami art. 54 ust. 3 pkt 7 - 8 ustawy - termin realizacji - na bieżąco.

---

1. Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen (na podstawie zarządzenia Nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12.12.2017 r., w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli): pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności). Przez uchybienie należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań.

2. Dokonywać ocen sytuacji dziecka, z uwzględnieniem wszystkich celów zawartych w art. 129 ww. ustawy - termin realizacji - na bieżąco.

Ponadto Zespół kontrolujący zwraca uwagę na zagrożenia wynikające z niezrealizowanych postanowień sądu w sprawie umieszczeń dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz występujące w placówkach przekroczenia limitu miejsc. W celu wyeliminowania tego zagrożenia, zespół rekomenduje podjęcie działań w kierunku zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej, m.in. poprzez rozważenie możliwości nawiązania współpracy z kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zamieszkującymi na terenie innych powiatów, stosownie do art. 54 ust. 3a ustawy.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod numerem 3/2022 w dniach 19, 20, 21, 27 oraz 29 lipca 2022 roku. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz wystąpienia pokontrolnego przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, za potwierdzeniem odbioru.

Na podstawie art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, zgłosić do niego zastrzeżenia.

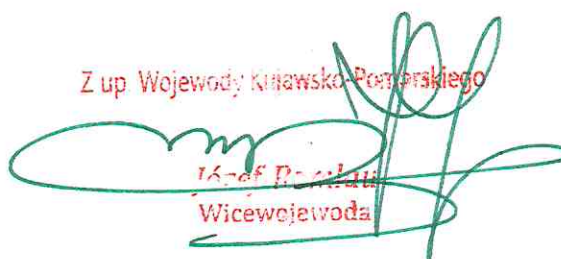
Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia lub nieuwzględnienia.

W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, o którym mowa powyżej, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od otrzymania stanowiska, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

W przypadku przyjęcia wystąpienia pokontrolnego bez zastrzeżeń, kontrolowana jednostka jest zobowiązana, w terminie 30 dni, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

Ponadto wskazuje się, iż zgodnie z art. 198 ust. 1 ww. ustawy o wspieraniu rodziny: *kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10.000 zł.*

Z up. Wojewody kujawsko-pomorskiego

Józef Dębski
Wicewojewoda